

بچه‌های طلاق و تبعات یک جدایی

طلاق در گذشته در فرهنگ ایرانی ناپسند و قبیح بود و برخی افراد که مجبور به طلاق می‌شدند تا مدت‌ها این مساله را از دیگران پنهان می‌کردند و در این آسیب خفته، فرزندان بودند که در جامعه و حتی از طریق دوستان خود، دچار آسیب می‌شدند.

طلاق در گذشته در فرهنگ ایرانی ناپسند و قبیح بود و برخی افراد که مجبور به طلاق می‌شدند تا مدت‌ها این مساله را از دیگران پنهان می‌کردند و در این آسیب خفته، فرزندان بودند که در جامعه و حتی از طریق دوستان خود، دچار آسیب می‌شدند.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه آرمان ملی، گویا قبح طلاق که امروزه از مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی است، از بین رفته و افراد نه تنها این موضوع را پنهان نمی‌کنند بلکه از بیان آن شرم‌منده نیستند. در این فضا باز هم فرزندان طلاق هستند که بیشترین آسیب را متحمل می‌شوند. وقتی از هر یک از فرزندان طلاق پرسیدیم در این شرایطی که قرار داری، بهتر است با کدام یک از والدین خود زندگی کنی، به طور قطع خواهند گفت، هر دو.

یک کودک هویت خود را از والدینش به دست می‌آورد اما وقتی این هویت خدشه دار شود، در آینده و در جامعه اعتماد به نفسی نخواهد داشت تا در هر محفلی وارد شود و روی پای خود بایستد زیرا انگ فرزندان طلاق برای همیشه بر پیشانی او حک شده است. برخی روانشناسان و مشاوران خانواده بر این باورند که فرزندان طلاق بعد از جدایی والدین دچار اختلال‌های روحی و روانی می‌شوند اما برخی دیگر معتقدند در صورت تداوم اختلاف بین والدین، بهترین نسخه برای نجات فرزندان این‌گونه خانواده‌ها طلاق است.

سوال این است که با وجود آمارهای ارائه شده از مقامات مسئول مبنی بر اینکه به ازای هر ۱۳.۳ ازدواج در کشور یک طلاق اتفاق می‌افتد و این میزان در استان تهران به ۲.۹ درصد افزایش می‌یابد، آیا می‌توان گفت بهترین نسخه برای آسایش و امنیت فرزندان، طلاق است؟ این اتفاق (طلاق والدین) که به سبب دشواری‌های اقتصادی و برخی آسیب‌های اجتماعی همچون فقر و بیکاری افزایش می‌یابد؛ به گفته کارشناسان با بهره‌گیری از متخصصان روانشناسی و روانپزشکی کاهش می‌یابد و نباید به سرعت به طلاق بینجامد؛ اگرچه گاه یگانه نسخه شفابخش یک زندگی بیمار است.

یک روانشناس و استاد دانشگاه در این باره به ایرنا گفت: طلاق واقعی و کامل مراحل متعددی را پشت سر می‌گذارد؛ به عبارت دیگر اختلاف، نزاع و کشمکش در خانواده منجر به سردی روابط طرفین و وقوع طلاق (واقعی) می‌شود. حسین ابراهیمی مقدم افزود: طلاق به اقسام متعددی نظیر عاطفی، روانی، اقتصادی و واقعی طبقه‌بندی می‌شود؛ که هر یک از اقسام این طلاق آثار و تبعات مخربی را به همراه دارد.

وی ادامه داد: نخستین پیامد این اتفاق (طلاق) برای والدین و فرزندان بروز یک احساس ناخوشایند است؛ که بی‌شک ذهنیت فرزندان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. ابراهیمی مقدم گفت: در حقیقت تاثیرپذیری از این اتفاق تفکر فرزندان را در رابطه با جنس مخالف و همچنین ازدواج تخریب می‌کند و این امر یکی از مهم‌ترین آثار و تبعات مخرب طلاق برای فرزندان محسوب می‌شود.

وی تصریح کرد: انگ جامعه و ذکر عنوان فرزند طلاق نیز برای این کودکان یکی دیگر از نتایج زیان‌بار این اتفاق است؛ که در برخی مواقع ازدواج را نیز با دشواری مواجه می‌کند. این استاد دانشگاه همچنین به برخی پیش‌دواری‌های جامعه در رابطه با فرزندان طلاق اشاره کرد و گفت: به اعتقاد جامعه فرزندان طلاق با کمبود مهر و محبت مواجه می‌شوند و این امر سرنوشت آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

ابراهیمی مقدم افزود: این امر در حالی است که فرزندان طلاق گاه به جهت مشاهده برخی از صحنه‌های زندگی والدین و همچنین تجارب تلخ پیشین همواره از اختلاف و نزاع دوری می‌کنند. وی ادامه داد: در برخی مواقع فشارهای روحی و روانی در خانواده برای فرزندان آسیب‌زا می‌شود؛ اما به طور حتم فرزندان طلاق با کمبود مهر و محبت و آسیب‌های روانی روبه‌رو نمی‌شوند. به عقیده این مشاور فرزندان طلاق هم باید مورد بررسی قرار بگیرند و پیش‌دواری‌ها درصد در رابطه با سلامت روان و سرنوشت این فرزندان بی‌اعتبار و غیرقابل قبول است.

طلاق ایستگاه آخر است

ابراهیمی مقدم در ادامه به یکی دیگر از تبعات مخرب طلاق اشاره کرد و افزود: فرزندان طلاق مانند کودکان عادی مورد حمایت واقع نمی شوند. در حقیقت این فرزندان به سبب جهت گیری والدین فرزند طرف مقابل قلمداد می شوند و با ابراز نظر در باره واقعیت ها از حمایت های اقتصادی، روحی - روانی، عاطفی و اجتماعی محروم می شوند.

به گفته این روانشناس کودک گاه از حقوق طرف مقابل دفاع می کند و این امر نیز وی را از برخورداری های اقتصادی و اجتماعی محروم می سازد. وی تأکید کرد: بر این اساس باید همواره به منظور رفع چالش ها اهتمام ورزید و با بهره گیری از نظر متخصصان روانپزشکی به منظور حفظ و صیانت از خانواده اقدام کرد. به اعتقاد شماری از روانشناسان نیز این اتفاق (طلاق والدین) سبب بروز آسیب های روحی - روانی همچون خشونت، پرخاشگری، اضطراب و افسردگی می شود؛ آسیبی که گاه ادامه تحصیل، ازدواج و سرنوشت فرزندان را نیز تحت تأثیر قرار می دهد.

یک کارشناس روانشناسی در این خصوص اظهار داشت: طلاق به عنوان یک آسیب اجتماعی به سبب بروز برخی آسیب های اقتصادی و اجتماعی نظیر خیانت، فقر، اعتیاد و بیکاری اتفاق می افتد. اعظم امامی افزود: این اتفاق که به طور حتم برای والدین و فرزندان با آسیب های اجتماعی متعددی همراه می شود؛ گاه برخی از اختلالات روحی - روانی همچون اضطراب و تنش، انزوایلی، خشونت و پرخاشگری، زودرنجی، آزدگی و افسردگی و جامعه ستیزی را نیز سبب می شود.

وی ادامه داد: انجام وظایف نقش والدین و افزایش مسئولیت ها نیز یکی دیگر از نتایج این اتفاق برای فرزندان طلاق محسوب می شود؛ که گاه انجام وظایف نقش فرزند نظیر ادامه تحصیل را با دشواری روبه رو می سازد.

امامی تصریح کرد: برخی از آسیب های اجتماعی نظیر ازدواج زود هنگام با هدف فرار از خانه و دستیابی به آرامش نیز از دیگر آثار و نتایج طلاق برای فرزندان به شمار می رود. این روانشناس همچنین به انگ جامعه تحت عنوان فرزند طلاق اشاره کرد و گفت: در جامعه سنتی ایران طلاق والدین با فشارهای اجتماعی برای فرزندان همراه می شود؛ نسبت عنوان فرزند طلاق اعتماد به نفس کودک را تخریب می کند و این امر به همراه برخی از قضاوت های جامعه گاه تحصیل، اشتغال و ازدواج فرزند را نیز تحت تأثیر قرار می دهد.

به گفته امامی محرومیت از حمایت های مکرر اقتصادی و عاطفی والدین هم از مهم ترین تبعات طلاق برای فرزندان محسوب می شود که بر سلامت روان و سطح کیفی زندگی اثرگذار است. وی خاطرنشان کرد: اغلب آسیب های اجتماعی و روانی همچون اعتیاد و ناسازگاری ها (ناسازگاری های جنسی و...) با بهره گیری از مشاوران و متخصصان علوم روانپزشکی قابل معالجه و درمان است و بر این اساس نباید در کوتاه مدت سبب وقوع طلاق شود.

امامی افزود: در صورت عدم رفع آسیب ها (با بهره گیری از روانشناسان) و تداوم همسرآزاری، کودک آزاری، اعتیاد و... طلاق و متارکه می تواند به عنوان یک اقدام موثر جهت جلوگیری از مداومت آسیب ها انجام پذیرد. این مشاور یادآور شد: پرهیز از خشونت و پرخاشگری، تقویت ارتباطات اجتماعی، گفت و گو و شرح وقایع (واقعیت ها) برای کودک، پرهیز از سرزنش طرف مقابل و گسترش حمایت های عاطفی، روحی - روانی و اجتماعی نیز باید مورد توجه این والدین قرار گیرد.